

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Kiryah ne'emanah

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Divre ha-yamim 1

Shelomoh ben Yitshak

Fyorda, 581 [1820/1821]

DT

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9558

דברי הימים א כד

מכלל יופי מן קאפיטעל כג

כג (א) ושבע ימים פועל עבר: (יא) לפקדה אחת. שם ענין מניין ונבירות: (כח) ועל שהרח לכל קדש בא בחי'ו בלתי הסמיכות: (כט) ולמרככת. פירוש חלוטה כרותחין: ולכל משורה ומדה. ההין והאיפה שלישיהם ורביעיהם ועשיריהם ואמר משורה על כלל המדות הקטנות כמו שאמר רבותינו ז"ל שהיא אחד משלשים ושלושה בלוג ואמר מדה על כלל המדות הגדולות:

כד א וּלְבְנֵי אֶהֱרֹן מִחֶלְקֵי קוֹרְיָתָיִם בְּנֵי אֶהֱרֹן נָדָב
וְאַבְיָהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר: ^ב וַיָּמָת נָדָב
וְאַבְיָהוּא לְפָנַי אֲבִיהֶם וּבְנֵיהֶם לֹא הָיוּ לָהֶם וַיְבַהֲנוּ
אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר: ^ג וַיִּחַלְקֶם דָּוִד וַצְדוּק מִן בְּנֵי
אֶלְעָזָר וְאַחִימֶלֶךְ מִן בְּנֵי אִיתָמָר לְפַקְדָתָם
בְּעִבְדָתָם: ^ד וַיִּמָּצְאוּ בְנֵי אֶלְעָזָר רֵבִים לְרֵאשֵׁי
הַגְּבֵרִים מִן בְּנֵי אִיתָמָר וַיִּחַלְקוּם לְבְנֵי אֶלְעָזָר
רֵאשֵׁים לְבֵית אֲבוֹת שְׁשֹׁה עֶשֶׂר וּלְבְנֵי אִיתָמָר
לְבֵית אֲבוֹתָם שְׁמוֹנָה: ^ה וַיִּחַלְקוּם בְּגוֹרְלוֹת אֱלֹהִים
רש"י עס

כד (א) ולבני אהרן. פתרון אלה בני אהרן וגומר על מחלקתם: (ב) וימת נדב ואביהו' אבנים לא היו להם. לפי שלא היו להם זנים כיהנו אלעזר ואיתמר במקומם אבל הם היו לנדב ואביהו' זנים היו קודמים לאלעזר ואיתמר ככהנה גדולה שכן מנינו בעזרא (ג') שהרי יהו'דק אביו של יהושע היה. ויהו'דק ועזרא בני שריה היו כדכתיב (לעיל ח') ושריה הוליד את יהו'דק ובעזרא (ה') כתיב עזרא בן שריה ויהו'דק הלך בגולה לצבל וכשעלו מצבל עלה יהושע ושימש ולא שימש עזרא לפי שהיה יהו'דק הזכור וקדמו בן אחיו הזכור כדכתיב בצבואת חגי (ז') יהושע בן יהו'דק הכהן הגדול: (ג) ואחיומלך מן בני איתמר. זה אחיומלך בן אביתר. כדמוכח בסמוך (כ"ד ז') ויכתבם שמיניה וגומר עד ואחיומלך בן אביתר: (ד) ויחלקום לבני אלעזר ראשים לבית אבות ששה עשר. מתחילה במשכן שילה לא היו כי אם י"ו משמרות ח' מאלעזר וח' מאיתמר כמפורש במסכת תענית וכשראה דוד שהיו ראשי הגברים לאלעזר רבים חלקם לכל משמר ומשמר של אלעזר לשנים והעמידם על י"ו משמרות ומשמרת בני איתמר העמיד על מועד משמר כבדראשונה על שמונה משמרות וכן מוכיח בסמוך בית אב אחד אחוז לאלעזר ואחוז אחוז לאיתמר כלומר באחוז למעמד במשמרתם במשכן כמו כן העמידן דוד עתה צבית המקדש: (ה) ויחלקום בגורלות אלה עם אלה

ה ר ג ו ם א ש כ נ ז י

קד

כד [א] וואסדיא זעהנע אהרן'ס בעטריפפט, זא ווארען פאלגענדע איהרע איינטהיילונגען: דיא זעהנע אהרן'ס: נדב, אביהוא, אלעזר אונד איתמר. [ב] נדב אונד אביהוא שטארבען פאר איהרעם פאטער, אונד האטטען קיינע קינדער; אונד אלעזר אונד איתמר בען קליידעטען דאן פריסטעראמט. [ג] דויד טהיילטע, מיט צוציהונג צדוק'ס, פאן דען זעהנען דעם אלעזר, אונד אחימלך'ס, פאן דען זעהנען דעם איתמר, דיא פריסטער, נאך איהרען עמטערן אונד דינסטען, איין. [ד] פאן דען זעהנען דעם אלעזר ווארדען מעהר הייפטער דער מעננער געפונדען, אלו פאן דען זעהנען דעם איתמר, אונד מאן טהיילטע זיא דאהער זא איין, דאס פאן דען זעהנען דעם אלעזר זעכצעהן פאמיליענהייפטער, אונד פאן דען זעהנען דעם איתמר אכט פאמיליען. הייפטער ווארען. [ה] מאן טהיילטע זיא איין דורך לאָאָזע, דיא זיא מיט איינאנדער צאנען; דען עם ווארען הייליגע פירסטען אונד פירסטען גאטטעם פאן דען זעהנען דעם אלעזר אונד אונטער דען זעהנען

דעם

כ א ו ר

כד (א) ולבני אהרן מחלקותם וגו'. שיעור המקרא: ועל אודות בני אהרן הכהנים, הנכח אלה מחלקות משמרותם, אשר יקרא חוקן בשמות כפסוקים הבאים. (ב) ויטח נדב ואביהוא וכו'. ראה בספר במדבר (ג' ד'). ויכהנו אלעזר ואיתמר. מחלעזר ומאיתמר באוכל משפחות הכהנים, אשר פקד המלך דוד עתה על עבודתם בנית האלהים. (ג) וצדוק וכו'. בימי דוד היו צדוק ואחימלך הכהנים הגדולים מבני אלעזר ואיתמר, בני אהרן. (ד) וימצאו בני אלעזר רבים לראשי הגברים וכו'. פירוט, לפי שגינת דוד המשמרות, ממה שהיו, כי מתחלה היו שמונה מחלעזר, ושמונה מאיתמר, וראה דוד רבים לראשי הגברים לבני אלעזר, מן בני איתמר, ולקח עמו אחד מבני איתמר, ואחד מבני אלעזר, והוסיף עוד שמונה משמרות, ותיקן עשרים וארבעה משמרות, השש עשרה מחלעזר, והשמונה מאיתמר, והיו שאמר (להלן פסוק וי'ו): בית אב אחד אחו לחלעזר, כלומר יותר על מה שהיה בתחלה, ואחיו אחו לאיתמר, כלומר מה שהיה אחו לאיתמר, היה גם עתה כן אחו, כי לא הוסיפו לו משמרה, ונחלקו רבותיכו (תענית דף כ"ז ע"א): יש מי שאמר, כי אשה תיקן שינה משמרות, ארבעה מחלעזר, וארבעה מאיתמר, בא שמואל, והעמידן על שש עשרה, שמונה מחלעזר, ושמונה מאיתמר, והעמידן על עשרים וארבע, ויש מהם מי שאומר, כי עשה תיקן שש עשרה, שמונה מחלעזר, ושמונה מאיתמר, באו שמואל ודוד, והעמידן על עשרים וארבע, שנאמר למעלה מזה (ט' כ"ב): המה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם. (רד"ק) ויחלקום. מסדר הטעמים הפריד המלה הזאת מאשר אחריה בטעם אתונה, וקרונו לזה תרגומתי אשכנזית. לבני אלעזר ראשים לבית אבות ששה עשר ולבני איתמר לבית אבותם שמונה. מלת ראשים מושכת ענמה ואחרת עמה, והראוי: ולבני איתמר ראשים לבית אבותם שמונה. (ה) ויחלקום בגדרלות אלה עם אלה וכו'. רוצה לומר, כי לא נתן מעלה לאחד מהם על קנינו, כי כלם היו שרי קודש ושרי האלהים, מבני אלעזר ומבני איתמר, לפיכך לא נתן

ת ר ג ו ם א ש כ נ ו י

דעם איתמר • [ו] שמעיה, זָאָהֶן דעם נחנאל, דער שריובער אוי
 דעם שטאַממע לוי, שריב זיא פֿאַר דעם קעניג, דען פֿירסטען, פֿאַר
 צדוק, דעם פֿריסטער, אחימלך, זָאָהֶן דעם אביתר, אונד דען פֿאַמילי
 ענהייפטערן דער פֿריסטער אונד לויים; אימער וואורדע דער נאַמע
 איינעם פֿאַמיליענהוועס געצאָגען, ענטוועדער פֿיר אלעזר, אָדער פֿיר
 איתמר • [ז] דאַן ערסטע לאָאָן קאַם הערויז דעם יהויריב, דעם
 ידעיה דאַן צווייטע; [ח] דעם חרים דאַן דריטטע, דעם שעורים
 דאַן פֿירטע; [ט] דעם מלכיה דאַן פֿינפטע, דעם מימין דאַן זעכס.
 טע; [י] דעם הקיץ דאַן זיבענטע, דעם אביה דאַן אַכטע;
 [יא] דעם ישוע דאַן ניינטע, דעם שכניהו דאַן צעהנטע;
 [יב] דעם אלישיב דאַן איילפטע, דעם יקים דאַן צוועלפטע;
 [יג] חופה דאַן דרייצעהנטע, ישבאב דאַן פֿירצעהנטע; [יד] בלגה
 דאַן פֿונפֿצעהנטע, אמר דאַן זעכצעהנטע; [טו] חזיר דאַן זיבענה.
 טע, הפיצץ דאַן אַכצעהנטע; [טז] פתחיה דאַן ניינצעהנטע,
 יחזקאל דאַן צוואַנציגסטע; [יז] יכין דאַן איין אונד צוואַנציגסטע,
 גמול דאַן צווייא אונד צוואַנציגסטע; [יח] דליהו דאַן דרייא אונד
 צוואַנציגסטע, מעזיהו דאַן פֿיר אונד צוואַנציגסטע • [יט] דים וואַר
 איהר אַמטסדינסט, אין דאַן הויו גאַטטעס צו קאַממען, נאָך איהרער

פֿאַר

ב א ו ר

נתן להם מעלה על זה, להיות זה קודם לזה, אלא כמו שעלה הגורל להם, כן היו, לבד
 הכהונה הגדולה, שהיתה מבני אלעזר, כמו שפירשנו למעלה • (רד"ק) • (ו) ויכתבם
 שמעיה בן נחנאל הסופר וכו'. שמעיה, בן נחנאל, הסופר כתב ארבעה ועשרים משמרות,
 וכתב ראשי הגברים, ונתנם בקלפי, ויבא הגורל הראשון ליהויריב וכו' (בפסוק הבא) •
 (רד"ק) • בית אב אחר אחוז לאלעזר ואחוז אחוז לאיתמר • טעם כפל הלשון:
 ואחוז אחוז לאיתמר כבר הזכרתי (למעלה פסוק ד') גסס רד"ק ז"ל, ועמו הסכים רש"י
 ז"ל (בפסוק הנזכר), וכן פירשו רבותינו ז"ל (תענית כ"ז ע"א), אבל לפי שטת המקרא
 שועזר המאמר הוא, שהביאו מן הקלפי שם בית אב אחד מבני אלעזר, והשני מבני איתמר,
 והשלישי מבני אלעזר, וכן הביאו פעם מבני אלעזר ופעם מבני איתמר, עד אשר יבאו כל
 משפחות בני איתמר מן הגדל, והגורלות הנותנים יבאו לבתי אבות בני אלעזר הנשארו,
 כי היו בני אלעזר פי שנים בבני איתמר (למעלה מזה פסוק ד'), וכפילת מלות אחוז אחוז
 הוא ענין התמדה (פֿרעקווענטאַציף), כמו בבוקר בבוקר (למעלה מזה כ"ג למ"ד),
 ודומיו, ועל פי זה תרגמתי אשכנזית • (ו) ויצא הגורל הראשון וכו' • על הגורל
 הראשון, אשר יבא מהקלפי, היה כתוב שם יהויריב, ועל ידי זה היה לביתו יתר שאת
 וגדולה, לעבוד עבודת הקודש ראשונה לכל אחיו הכהנים, וזה היה כבוד גדול מאוד, כי
 יוסף, בן גוריון הכהן, התכבד בזה, שהיה בהן מטשמרה הראשונה במשמרות
 הכהונה

עם אלה כיהו שרי קדש ושרי האלהים מבני
 אלעזר ובבני איתמר: ויכתבם שמעיה בן נתנאל
 הסופר מן הלוי לפני המלך והשרים וצדוק הכהן
 ואחיהמלך בן אביתר ורשי האבות לכהנים
 וללויים בירת אבאחד אחו לאלעזר ואחו אחו
 לאיתמר: ויצא הגורל הראשון ליהויריב לידעיה
 השני: ח לחרם השלישי לשערים הרבעי:
 ט למלכיה החמישי למימון השישי: י להקוץ
 השבעי לאביה השמיני: יא לישוע והתשיעי
 לשכניהו העשירי: יב לאלישיב עשתי עשר ליקים
 שנים עשר: יג לחפה שרשה עשר לישבאב
 ארבעה עשר: יד לבלגה חמשה עשר לאמר
 ששה עשר: טו להזיר שבעה עשר להפיץ שמונה
 עשר: טז לפרחיה תשעה עשר ליהזקאל
 העשרים: יז ליכין אחד ועשרים לגמול שנים
 ועשרים: יח לדליהו שלשה ועשרים למעזריהו
 ארבעה ועשרים: יט אלה פקדתם לעבדתם לבוא

לכית

ר ש י

למי יפול הגורל להיות ראשון או שני או שלישי או רביעי וכן כולם: (ו) ויכתבם
 שמעיה. להיות להם לזכרון. מי ראשון ומי שני וכן כולם. (יט) חלה פקודתם
 לעבודתם. אלו שכתובין כאן רחשי משמרות פקודתם על משמרות היו.

כה (ב)

ב א ו ר

הכהונה, ומתחיהו, בן יוחנן, כהן גדול, אבי החשמונאים, נס הוא היה ממשפחת
 יהויריב (דברי הימים למכביים א' ב' א'). לידעיה השני וכו' (נפסוקים הנאים).
 ארבעה ועשרים משמרות כהונה, הנזכרות פה, עמדו לפי עדות יוסף, בן גוריון הכהן,
 על מכוון עד סדרן בית שני, אשר היה בנימי הסופר הזה. (יט) לבוא לכית ה

כששפטם

כו

27

לְבֵית יְהוָה כַּמִּשְׁפָּטִים בְּיַד אֲהֵרֹן אֲבִיהֶם כַּאֲשֶׁר
 צִוָּהוּ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : כ וּלְבְנֵי לֵוִי הַנּוֹתָרִים
 לְבְנֵי עִמָּרָם שׁוֹבְאֵל לְבְנֵי שׁוֹבְאֵל יַחֲדִירוּ :
 כג לְרַחֲבִיָּהוּ לְבְנֵי רַחֲבִיָּהוּ הָרִאשׁוֹן יִשִּׁיָּהוּ : כד לְיִצְחָרִי
 שְׁלֵמֹת לְבְנֵי שְׁלֵמֹת יַחַת : כה וּבְנֵי יִרְיָהוּ אִמְרִיהוּ
 הַשֵּׁנִי יַחֲזִיאֵל הַשְּׂרִישִׁי יִקְמָעִם הַרְבִּיעִי : כו בְּנֵי
 עֲזִיאֵל מִיכָה לְבְנֵי מִיכָה שְׁמֹר : כז אַחִי מִיכָה
 יִשִּׁיָּהוּ לְבְנֵי יִשִּׁיָּהוּ זְכָרִיהוּ : כח בְּנֵי מְרָרִי מַחֲלִי וּמוֹשִׁי
 בְּנֵי יַעֲזִיָּהוּ בְּנֵי מְרָרִי לְיַעֲזִיָּהוּ בְּנֵי וְשֵׁהֶם וְזִכֹּר
 וְעֵבְרִי : כט לְמַחֲלִי אֶלְעָזָר וְלֹא הָיָה לוֹ בָּנִים :
 לוֹ לְקִישׁ בְּנֵי קִישׁ יִרְחֵמָאֵל : לוֹ וּבְנֵי מוֹשִׁי מַחֲרִי
 וְעֵדֶר וִירִמֹת אֶלֶּהֶם בְּנֵי הַלְוִיִּם לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם :
 לא וַיִּפְּלוּ גַם הֵם גּוֹרְלוֹת לְעַמַּת אֲבוֹתָם בְּנֵי אֲהֵרֹן

ב א ו ד לפני

במשפטם וגו' - אנשי המשמרת באו בשבת שלהם אל המקדש, לעבוד עבודתם, ועמדו שם
 עד השבת הבא, ואז נפטרו והלכו להם, ואנשי המשמרת הבאה נכנסו תחתם לעבודתם
 (מלכים ב' י"א', דברי הימים א' ט' כ"ו כ"ז). ביד אהרן אביהם כאשר צוהו ה'
 אלהי ישראל. כאשר צוה האלהים לאהרן הכהן, להקריב אליו את מטת לוי, שנת אביו,
 שירתו אותו ואת בני הכהנים, ויאמרו משמרת הקודש (במדבר י"א א' וכו').
 (כ) ולבני לוי הנוותרים וגו'. שם הכתוב עתה להזכיר הלויים הנוותרים, אשר לא נזכרו
 למעלה (כ"ג ט"ו וכו'), ולהודיע לנו, כי גם הלויים הועמדו לפי הגדול על פקודתם
 לעבודתם (להלן פסוק ל"א). יחדיהו' שם האיש הזה לא נזכר למעלה (פסוק
 ט"ז). (כא) לרחביהו. רחביהו היה בן אליעזר, בן משה (למעלה מזה כ"ג י"ז).
 ישיהו. לא נזכר למעלה (שם). (כב) יחזי. לא נזכר למעלה (כ"ג י"ח). (כג)
 ובני יריהו וגו'. שיעור המקרא הקצר הזה הוא: ובני חברון יריהו הראש, אמריהו
 השני וגו', וכן כחזו למעלה (כ"ג י"ט), ועל פנה תרגמתי, ובתרגום היוכי לשנעים
 הזקנים ספרו פה חברון ויריהו, והמקרא מתחיל: אמריהו השני וגו'. (כד) בני
 עזיאל מיכה. נא לשון רבים על יחיד, ורבים ככה נספר הזה. שמור. בן י"א אחר המ"ס,
 בן כתיב, והקרי: שמיר, בן י"ד אחר המ"ס, ושם האיש הזה לא נזכר למעלה (כ"ג כ').
 (כה) זכריהו. לא נזכר למעלה (שם). (כו) בני מררו וגו'. שיעור המקרא:
 בני מררי היו מחלי, מושי ובני יעזיהו, שהיה בן מררי, וקרא הכתוב בני בניו בשם נביס,
 ורבים כן, ולא יתכן לאמור, שהיה יעזיהו בן מחלי, או בן מושי, כי בני מחלי ובני

מושי

ה ר ג ו ם א ש כ נ ז י

קו

פֶּאֶר שְׂרִיפֹט , דִּיא זִיא דּוֹרְךְ אִיהֲרֵעֵן פֶּאֶרְעֵר אהֲרֵן עֲרֵהִלְטֵעֵן , וּוּיא
 אִיהֵם דְּעֵר עֲוִיגֵע , דְּעֵר נְאָמְט יִשְׂרָאֵלִים , בַּעֲפֹאֶהֶל . [כ] פֶּאָן דְּעֵן
 אִיכְרִיגֵעֵן זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם לֹוי וּוְאֲרֵעֵן : פֶּאָן דְּעֵן זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם עֲמֵרֵם שׁוּכָאֵל ,
 פֶּאָן דְּעֵן זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם שׁוּכָאֵל יַחְדִּיהוּ . [כא] פֶּאָן רַחֲבִיהוּ : פֶּאָן דְּעֵן
 זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם רַחֲבִיהוּ וּוְאֲרֵ יִשִּׁיה דָאָן הוּיִפֹט . [כב] פֶּאָן דְּעֵם גַּעֲשִׁלְעָב .
 טַע דְּעֵם יַצְהָרִי וּוְאֲרֵ שְׁלוּמִיָּת , פֶּאָן דְּעֵן זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם שְׁלוּמִיָּת יַחַד .
 [כג] דִּיא זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם חֲבֵרוֹן וּוְאֲרֵעֵן : יִרְהוּ , דְּעֵר עֲרֵסְטַע , אִמְרִיהוּ ,
 דְּעֵר צוּוּיִטַע , יַחְוּיאַל , דְּעֵר דְּרִיטַטַע , יִקְמַעֵם דְּעֵר פִּירַטַע .
 [כד] דִּיא זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם עֲוִיאַל : מִיכָה ; פֶּאָן דְּעֵן זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם מִיכָה
 וּוְאֲרֵ שְׁמִיד . [כה] דְּעֵר בְּרוּדֵעֵר דְּעֵם מִיכָה וּוְאֲרֵ יִשִּׁיה , פֶּאָן דְּעֵן
 זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם יִשִּׁיה וּוְאֲרֵ זַכְרִיהוּ , [כו] דִּיא זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם מֵרִי : מַחְלִי ,
 מוּשִׁי אֹנֵד דִּיא זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם יַעֲוִיהוּ , זַיִנַעֵם זַאָהֲנַעֵם . [כז] דִּיא נֶאֱב .
 קְאָטְמַעֵן דְּעֵם מֵרִי פֶּאָן יַעֲוִיהוּ , זַיִנַעֵם זַאָהֲנַעֵן , וּוְאֲרֵעֵן : שׁוּהֵם ,
 זַכּוּר אֹנֵד עֲכֵרִי . [כח] דְּעֵר זַאָהֲנֵעֵן דְּעֵם מַחְלִי וּוְאֲרֵ אֲלַעוּר , דְּעֵר קִינַע
 זַעֲהֲנֵעֵן הַאָטְטַע . [כט] פֶּאָן קִיש : פֶּאָן דְּעֵן זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם קִיש וּוְאֲרֵ
 יִרַחֲמָאֵל . [ל] דִּיא זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵם מוּשִׁי וּוְאֲרֵעֵן : מַחְלִי , עֲדֵר אֹנֵד
 יִדִּימוֹת ; דִּים וּוְאֲרֵעֵן דִּיא זַעֲהֲנֵעֵן דְּעֵר לֹוִים נֶאָךְ אִיהֲרֵעֵן פֶּאָמִילִיעֵן .
 [לא] זִיא וּוְאֲרַפֵּעֵן אֹיךְ לֶאָאָזַע נַעֲבַסֵט אִיהֲרֵעֵן בְּרִידֵעֵרֵן , דְּעֵן זַעֲהֲנֵעֵן

אהרן'ס

ב א ו ר

מוּשִׁי כְּתוּבִים פֶּה (לֶהֱלֵן פֶּסוּק כ"ח כ"ט ל"ד) , וְלַמַּעֲלָה מוֹה (כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט) .
 (כו) בְּנֵי מֵרִי לִיעֲוִיהוּ בְּנֵי וְגו' . שִׁיעוֹר הַמֵּאֵמֵר : בְּנֵי בְּנֵים אֵל מֵרִי , אֲשֶׁר יֵלְכוּ
 מִיעֲוִיהוּ בְּנֵי (רֵאשִׁית בְּפֶסוּק הַקּוּדֵס) , הֵיוּ שׁוּהֵם , זַכּוּר וְעֵבְרִי . וְכֵן דַּעַת אֲנַעִים הַזִּקְנִים
 בְּתַרְגּוּמֵם הַיּוֹנִי , כִּי תַרְגְּמוּ סוֹף הַפֶּסוּק הַקּוּדֵס וְסוֹף הַפֶּסוּק הַזֶּה : בְּנֵי יַעֲוִיהוּ בְּנֵי מֵרִי ;
 בְּנֵי יַעֲוִיהוּ הֵיוּ : שׁוּהֵם , זַכּוּר וְעֵבְרִי . וְיֵשׁ אֹמְרִים , כִּי מֵלֵת בְּנֵי בְּפֶסוּק הַקּוּדֵס וּבְפֶסוּק
 הַזֶּה הוּא אֵס עֲצֵם פְּרֻטִי , וְהִיא לִיעֲוִיהוּ בְּנֵי , אֲשֶׁר הִיא כְּקֶרֶב בְּשֵׁם בְּנֵי , וְלֹא כְּרֵאשִׁית בְּנֵי ,
 וְאֵין לְהוֹסִיף מִסְפַּר שְׁמוֹת אֲנַשִּׁים בְּסִיפּוֹר הַיָּחִס הַזֶּה , אֵלֹא לְצוּרֵךְ . וְשׁוּהֵם : הַיִּיטוּסְפַת ,
 כְּמוֹ וְאִיהֵ וְעֵנָה (רֵאשִׁית ל"ו כ"ד) , וְדוּעִיו . וְהִנֵּה מִזְכְּרוֹ פֶּה יַעֲוִיהוּ , אֵין מֵרִי , אֵין לֹוי ,
 וְשִׁפְטוֹ , אֲשֶׁר לֹא מִזְכְּרוֹ בְּפֶרֶשׁ כ"ג (פֶּסוּק כ"א וְגו') . (כח) לְמַחְלֵי אֲלַעוּר וְלֹא
 הִיא לֹו בְּנִים . בֵּאֵה פֶּה מֵלֵת הִיא בְּלֶשֶׁן יִסִּיד עַל רַבִּים , וְרַבִּים כֵּן , וְנִפְרַט נִפְעַל הַזֶּה .
 וְהִנֵּה לֹא הִי לְאֲלַעוּר , אֵין מַחְלִי , בְּנִים , כִּי אֵם בְּנִית (לְמַעֲלָה מוֹה כ"ג כ"ז) . (כט) בְּנֵי
 קִיש יִרַחֲמָאֵל . שִׁיעוֹר הַמֵּאֵמֵר : מִבְּנֵי קִיש הִיא יִרַחֲמָאֵל , כִּי לְקִיש הִיא יוֹתֵר מִבְּנֵי אֲחֵד
 (לְמַעֲלָה מוֹה כ"ג כ"ז) , וְקִיש הִיא בְּנֵי מַחְלִי , כְּאִמּוֹר לְמַעֲלָה (אֵם פֶּסוּק כ"א) .
 (לא) וּיְפִילוּגַם הַם גּוֹרְלוֹת לְעוֹמֵת אַחֲיהֵם בְּנֵי אַהֲרֹן . לְפִי מִסְפַּר מַשְׁמֵרוֹת הַכֹּהֲנִים
 הִיא מִסְפַּר מַחְלָקוֹת הַלְוִיִּם הַמְזוּרִים , (לֶהֱלֵן פְּרֵשָׁה כ"ה) , הַזּוֹעֵרִים (לֶהֱלֵן פְּרֵשָׁה כ"ו) .
 וְאֲשֶׁר הַלְוִיִּם , הַעוֹבְדִים עֲבוֹדַת הַקּוּדֵס . לְפָנֵי דּוּיַד הַמֶּלֶךְ וְכו' . מִזְלָקֵת הַלְוִיִּם הֵיוּ לְפִי
 הַגּוֹרֵל

ה ר ג ו ם א ש כ נ ז י

אהרן'ס , פֶּאָר דַּעַם קַעניג דויד , פֶּאָר צדוק , אַתומלך אונד דען פֶּאָר מיליענהייפטערן דער פֶּריסטער אונד לוי'ס ; דאַן פֶּאַמיליענהויפט נעבען זיינעם קליינסטען ברודער .

כה [א] דויד אונד דא פֶּירסטען דעם העערעס זאַנדערטען צום דינסטע דיא זעהנע דעם אסף , דעם הימן אונד דעם ירוחון אויו , וועלכע זאַנגען אונד אויף האַרפֶּען , פּוזאַלטערן אונד צימבעלן שפּילטען ; איהרע אַנצאהל בעשטאנד אויו מענגערן , דיא איהרעס דינסטגעשעפטע פֶּאַרשטאַנדען . [ב] אונטער דען זעהנען דעם אסף וואַרען זכור , יוסף , נהניה אונד אשראלה , דיא זעהנע דעם אסף ; זיא שמאַנדען אונטער דער לייטונג איהרעס פֶּאַטערס , דער נאָך דער אַנ אַרדנונג דעם קעניגס זאַנג . [ג] פֶּאַן ירוחון : דיא זעהנע דעם ירוחון: גדליהו , צרי , ישעיהו , חשביהו אונד מתתיהו , זעכס , וועלכע דיא האַרפע שפּילטען אונטער דער לייטונג איהרעס פֶּאַטערס ירוחון , דער

דעם ב א ו ר

הגורל , והגורל ייעבאזה מחלוקת מנוחלקות הלויס תעבוד עם משמרת משמרות הכהנים המיועדת לה , והפלת הגורלות היתה לפני דוד המלך , כדוק ואשימלך הכהנים וראשי האבות לכהנים וללויס , כמו הפלת הגורלות לכהנים (למעלה מזה פסוק וי') : אבות הראש לעומה אחיו הקטן . כך היה שמו אבות , וכירוש לעומת אחיו הקטן , שלא היה הגדול ראשן , ואחריהו הקטן , שלא הפילו זיכהם גורלות נס הם . כמו שעשו הכהנים , בין גדול בין קטן , כאשר עלה בגורלו , כך היה , ובן אשר (להלן כ"ה ח') : כקטן כגדול , מכין עם תלמיד , פירוש : המבין הוא הגדול , והתלמיד הוא הקטן . (רד"ק) . והנה לדעתו ז"ל תהיה מלת אבות שם ענש פרטי לאיש , אשר היה ראש ללויס , ויהיה פירוש מלית אבית הראש : אבות , אשר היה ראש , וכן כאשר פה במסורה על מלת אבות : לית , שם אש , רונה לאמר : מלת אבות לאנצאזת עיר במקרא , שתהיה שם איש , כמו במקום הזה , אבל לפי פשט המקרא יתכן עוד פירוש : אבות הראש , ראש לבית אבות , וכן תרגמי אשכנזית .

כה (א) ויבדל דויד וגו' . פירוש , הבדיל לבני אסף והימן וירוחון , להיות משוררים , והאקרים להיות אוערים , והאחמים להיות גזברים על אונרות בית ה' כמו שאמר (בפרשה הזאת ובפרשה הבאה) , וכל חבורה מהם נחלקו ביניהם על פי הגורל . (רד"ק) . ושרי הצבא . השרים , אשר הופקדו על ישראל לכל דבר חוק ומשפט במלחמה ובשלום , כי דוד אסף את כל שרי ישראל והכהנים והלויס , למסור את הלויס ולהעמידם לעבודתם (למעלה מזה כ"ג ג') , ויתכן להסיב מלת הצבא על כנא הלויס , הכובאים לעבודתם נקודש (במדבר ד' כ"ג) , ויהיו שרי הכנא , האמורים פה , ראשי האבות ללויס (למעלה מזה כ"ד ל"א) . הנבאים בכבודות בנבלים ובמצלותיהם . היו בני אסף מנגינת בכלי שיר , ואסף שורה עליו רוח הקודש , והיה משורר בפיו לקול הכנרות , וכן הימן וירוחון כלם היו נבואים עם כלי השיר , כי ספר תהלים ברוח הקודש כאשר , ויש נבואות יצחיות הגלות והגאולה . (רד"ק) . וכעין זה תרגמי אשכנזית , ודרכתי בזה בעקבות הפסוק ה' וואל ברי"ל ז"ל בהקדמתו השניה לספר זמירות ישראל (דף י"ד י"ח) .

(ב)